

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

CO DZIEJE SIĘ Z NASZYM KONTEM BANKOWYM PO ŚMIERCI?

- **Po naszej śmierci pełnomocnictwa do naszego konta wygasają**
- **Wypłata środków z rachunku bankowego następuje na rzecz spadkobierców, którzy przedstawią postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub poświadczenie dziedziczenia**
- **Bank nie może zablokować rachunku wspólnego w wyniku śmierci jednego z jego współposiadaczy.**
- **Po śmierci właściciela rachunku bank pokryje koszty pogrzebu, do wysokości zgromadzonych na koncie. Koszty te nie mogą jednak być pokryte z rachunku wspólnego.**
- * **Możemy polecić bankowi wypłatę naszym najbliższym wypłatę środków zgromadzonych na koncie lub lokacie. Środki te nie będą częścią spadku (dyspozycja wkładem na wypadek śmierci)**

Pełnomocnictwo do rachunku bankowego

Każdy z nas może udzielić innej osobie pełnomocnictwa do swojego rachunku bankowego. Zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego pełnomocnictwo to co do zasady wygasa z chwilą śmierci którejkolwiek ze stron, czyli pełnomocnika albo mocodawcy (tj. udzielającego pełnomocnictwa), chyba że w pełnomocnictwie z przyczyn uzasadnionych zastrzeżono inaczej. Musi to jednak wynikać z treści stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.

Nie każde pełnomocnictwo może jednak pozostawać w mocy po śmierci pełnomocnika lub mocodawcy.

W przypadku umowy rachunku bankowego nie ma możliwości udzielenia pełnomocnictwa niewygasającego w momencie śmierci mocodawcy.

Warto zauważyć, że **wypłata środków z rachunku przez pełnomocnika dokonana po śmierci posiadacza rachunku, a przed poinformowaniem banku o śmierci jest sprzeczna z prawem i może skutkować roszczeniem banku o naprawienie szkody lub oskarżeniem o dokonanie oszustwa na szkodę banku.**

Wypłata środków z rachunku bankowego po śmierci posiadacza rachunku

Wypłata środków z rachunku bankowego po śmierci posiadacza rachunku może nastąpić jedynie na rzecz spadkobierców, którzy przedstawią postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub poświadczenie dziedziczenia, czyli innymi słowy po przedstawieniu jednego z ww. dokumentów, które potwierdzają z punktu widzenia prawnego uprawnienia do podjęcia środków po zmarłym posiadaczu rachunku. Wypłata na rzecz każdego ze spadkobierców następuje w proporcji właściwej do nabytego udziału spadkowego.

Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku uzyskuje się na skutek przeprowadzenia postępowania spadkowego w sądzie poprzez złożenie

wniosku o stwierdzenie nabycia spadku (na podstawie testamentu lub zgodnie z zasadami dziedziczenia ustawowego w przypadku braku testamentu). Akt poświadczenia dziedziczenia sporządza notariusz i ma on taką samą moc prawną jak postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku.

W przypadku małżonków, jeśli zmarły małżonek posiadał na swoim indywidualnym rachunku bankowym środki pieniężne objęte wspólnością ustawową (przede wszystkim wynagrodzenie), pozostały przy życiu małżonek ma prawo żądać wypłaty połowy środków z rachunku bankowego (jako jego części ze wspólności majątkowej), natomiast druga połowa środków podlega dziedziczeniu i jest wypłacana po przedstawieniu ww. dokumentów spadkowych

Wspólny rachunek bankowy

Zgodnie z art. 51a *Ustawy Prawo bankowe* osoby fizyczne mogą zakładać wspólne rachunki bankowe. Oznacza to, że, o ile umowa nie stanowi inaczej, każdy ze współposiadaczy rachunku może swobodnie dysponować wszystkimi środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku oraz wypowiedzieć umowę ze skutkiem dla pozostałych współposiadaczy.

Umowa rachunku wspólnego może zawierać dodatkowe postanowienia na wypadek śmierci jednego ze współposiadaczy rachunku. W takiej sytuacji można na przykład postanowić w umowie, że ulega ona rozwiązaniu, a środki są wypłacane żyjącemu współposiadaczowi albo, że rachunek ulega przekształceniu w rachunek indywidualny żyjącego współposiadacza. Ponadto można zastrzec w umowie, że w miejsce zmarłego współposiadacza wchodzi jego spadkobiercy lub inna osoba.

Powyższe przepisy nie rzutują na uprawnienia spadkobierców zmarłego do dochodzenia swoich praw wobec żyjących posiadaczy, lecz nie od banku, który prawidłowo wykonał postanowienia umowne rachunku wspólnego.

Niedopuszczalna jest blokada rachunku wspólnego przez bank w przypadku śmierci jednego z jego posiadaczy, nawet jeśli umowa nie zawiera postanowień co do istnienia rachunku po śmierci jednego z jego posiadaczy.

Koszty pogrzebu

Na podstawie art. 55 *Ustawy Prawo bankowe*, w przypadku śmierci posiadacza rachunku, **bank zobowiązany jest wypłacić kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu posiadacza rachunku. Bank jest zobowiązany wypłacić zwrot powyższych kosztów do wysokości salda rachunku**. Wypłata ta następuje na rzecz osoby, która przedstawiła rachunki potwierdzające wysokość kosztów poniesionych przez nią w związku z pogrzebem. Wysokość wypłaty nie może jednak przekraczać kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku.

Trzeba podkreślić, że nie ma tutaj znaczenia, czy osoba wnosząca o zwrot kosztów pogrzebu jest spadkobiercą zmarłego. Wypłacona kwota nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.

Ocena, które koszty są zgodne ze zwyczajami należy do banku, jednak nie może on odmówić kosztów: wystawienia nagrobka, trumny, miejsca pochówku, odzieży dla zmarłego, uroczystości pogrzebowej i stosownych zawiadomień.

Jak wspominaliśmy, bank jest zobowiązany wypłacić zwrot powyższych kosztów do wysokości salda rachunku. **Bank nie ma prawa wypłacić więcej niż suma środków na rachunku**, nawet jeśli zmarły posiadacz miał prawo do korzystania z kredytu odnawialnego, gdyż obciążałoby to spadkobierców posiadacza.

Koszty pogrzebu nie mogą być pokryte z rachunku wspólnego, którego współposiadaczem był zmarły.

Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci

Art. 56 *Ustawy Prawo bankowe* daje posiadaczowi rachunku oszczędnościowego, oszczędnościowo-rozliczeniowego lub lokaty terminowej prawo do wydania bankowi polecenia wypłaty z rachunku środków po swojej śmierci następującym osobom:

- ✓ Małżonkowi.
- ✓ Wstępnym (dzieciom, wnukom itd.).
- ✓ Zstępnym (rodzicom, dziadkom itd.).
- ✓ Rodzeństwu.

Liczba wydanych dyspozycji jest nieograniczona – można wydać polecenie, aby bank wypłacił różne kwoty np. żonie i dzieciom. Suma wypłat na podstawie tych dyspozycji nie może być jednak wyższa niż dwudziestokrotne przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku (obecnie to przeciętne wynagrodzenie wynosi ponad 3 tysiące złotych brutto, a zatem **limit przekracza 60 tysięcy złotych**).

W przypadku gdy łączna suma dyspozycji przekracza dozwolony limit, dyspozycja wydana później ma pierwszeństwo przed dyspozycją wydaną wcześniej.

Kwoty wypłacone na podstawie dyspozycji posiadacza nie wchodzi do spadku po nim. Osoby, którym wypłacono kwoty przekraczające limit opisany powyżej zobowiązane są do ich zwrotu spadkobiercom posiadacza, gdyż tylko kwoty do dozwolonego limitu są wyłączone ze spadku po posiadaczu rachunku.